

Okvir za Strategiju nisko-ugljičnog razvoja Hrvatske



Radionica “Mogućnosti smanjenja emisije iz transporta”
Zagreb, 13.9.2012.

Dr. Vladimir Jelavić, vjelavic@ekonerg.hr

Vremenski strateški horizont

Kyoto razdoblje (2008.-2012.)

2012.

Klimatsko energetska paket 20-20-20 i međunarodni post-Kyoto dogovor

2020.

'EU Road Map for Europe'

2050.

LED

Obveze Priloga 1
Kyotskog protokola
-5% u odnosu na
1990.

Obuzdavanje
porasta emisije
ETS EU -21%
Non-ETS HR +11% u
odnosu na 2005.

Stabilizacija i smanjenje
emisije, EU 80 – 95% u
odnosu na 1990. !?
Promet :
do 2030: +20% do -9%
do 2050: -54% do -67%

?

Moguće mjere u transportu

- UNFCCC - Međuvladino tijelo za klimatske promjene (IPCC), 4. izvješće 2007.
 - Vozila s manjom potrošnjom (osobna i teretna)
 - Poboljšanja motora, aerodinamička svojstva, smanjenje težine, efikasnije grijanje i hlađenje,..
 - Hibridna vozila
 - Biogoriva u svim oblicima transporta
 - Vodik i gorive ćelije
 - Eko-vožnja
 - Organizacija prometa
 - Bolje održavanje vozila
 - Nemotorizirani transport i javni prijevoz
 - Prelazak sa cestovnog na željeznički promet
 - Unapređenja u tehnici aviona
 -

Moguće mjere u transportu

- Ciljevi iz bijele knjige za transport, Europska komisija 2011
- Neki glavni ciljevi za kopneni transport
 - ▣ Smanjiti na pola 'konvencionalna' vozila u gradskom transportu do 2030, potpuno do 2050.
 - ▣ Logistika gradova bez emisije CO2 do 2050.
 - ▣ 30% cestovnog teretnog prijevoza prebaciti na željeznički ili vodeni prijevoz, za udaljenosti preko 300 km, do 2030.
 - ▣ U 2050. glavnina prijevoza putnika na srednje udaljenosti treba biti željeznički prijevoz
 - ▣ Pomicanje prema potpunoj primjeni principa 'korisnik plaća' i 'onečišćivač plaća'
 - ▣ Do 2020 .uspostaviti okvir za multi-modal transport informacijski sustav, upravljanje i plaćanje

Moguće mjere u transportu

- Studija troškovno učinkovite politike i mjera za bezuglični transport, naručitelj Europska komisija, TNO 2011
- Tehničke mjere i promjena ponašanja
 - Osobna vozila
 - Tehničke mjere smanjenja emisije 25% na vozilima s benzinskim motorom, 50 EUR/tCO₂
 - Tehničke mjere smanjenja emisije 25% na dizel vozilima, -100 EUR/t CO₂
 - 'EKO-vožnja' , -100 do -10 EUR/tCO₂
 - Srednja teretna vozila
 - Tehničke mjere -9% smanjenja emisije, -40 EUR/tCO₂
 - Tehničke mjere -16% smanjenja emisije, -5 EUR/tCO₂
 - Teška teretna vozila
 - Tehničke mjere -20% smanjenja emisije, -150 EUR/tCO₂
 - Tehničke mjere -40% smanjenja emisije, -5 EUR/tCO₂

Moguće mjere u transportu

- Studija troškovno učinkovite politike i mjera za bezuglični transport, naručitelj
Europska komisija, TNO 2011
 - Instrumenti provedbe
 - Cilj do 2015. - 130 gCO₂/km, 6 do 54 EUR/tCO₂
 - Taksa na gorivo, -592 do 150 EUR/tCO₂
 - Cestarine, -99 do -38 EUR/tCO₂
 - Smanjenje brzine vozila sa 120 na 100 km/h, 250 EUR/tCO₂

Mjere u transportu u Hrvatskoj – prema postojećim strateško planskim dokumentima

- Plan za zaštite i poboljšanja kakvoće zraka 2008-2011, (NN 61/08)
 - ▣ Povećanje atraktivnosti željezničkog prometa
 - ▣ Biogoriva
 - ▣ Poticanje upotrebe vozila s manjom emisijom CO₂
 - ▣ Poticanje upotrebe prirodnog plina

- Strategija energetskeg razvitka RH (NN 130/09)
 - ▣ Biogoriva 10% ukupne potrošnje u kopnenom transportu do 2020.
 - ▣ 100% biogoriva vlastitom potrošnjom do 2020.

Mjere i provedbeni instrumenti u transportu – prijedlog za LED radionicu

1. Smanjenje potrošnje goriva tehničkim poboljšanjima vozila, kod osobnih vozila (sa 130 g/km na 95 g/km)
2. Smanjenje potrošnje goriva tehničkim poboljšanjem vozila, kod teretnih vozila
3. Poticaji za prelazak na vozila niske potrošnje (*instrument provedbe za mjere ad 1 i 2*)
4. Biogoriva u svim oblicima prometa
5. Vozila na vodik i gorive ćelije
6. Vozila na električni pogon
7. Eko-vožnja
8. Prijevoz biciklima
9. Efikasniji javni gradski prijevoz
10. Smanjenje brzine vozila na auto-cestama
11. Rješavanje zagušenja u prometu
12. Taksa na gorivo (*instrument provedbe*)
13. Povećanje cestarine na autocestama (*instrument provedbe*)
14. Prirodni plin
15. Bolje planiranje i organizacija prometa u gradovima
16. Planiranje prostora i sadržaja u gradovima orijentirano prijevozu
17. Prelazak sa cestovnog teretnog prometa na željeznički prijevoz
18. Prelazak sa cestovnog teretnog prometa na brodski prijevoz
19. Prelazak na željeznički putnički promet na srednjim udaljenostima (> 200 km)
20. Ostalo - prijedlozi

Procjena učinaka mjera na održivi razvoj – Sektor prometa

Ime mjere (broj)	OKOLIŠ						EKONOMIJA			DRUŠTVO			
	Potencijal smanjenja emisija stakleničkih plinova	Prirodni resursi (zauzeće prostora, voda...)	Utjecaj na zrak - zdravlje	Krajobraz	Očuvanje bioraznolikosti	Kulturna baština	Trošak	Razvoj domaće industrije	Utjecaj na poljoprivredu	Zapošljavanje	Socijalna ravnopravnost	Ruralni razvoj	Siromaštvo i socijalno uključivanje

Za sve mjere koje su predložene na radionici, na kraju se radi sveobuhvatna procjena učinaka mjera na održivi razvoj. Molimo ocijenite kako će se provođenje pojedine mjere odraziti na okoliš, ekonomiju i društvo. Utjecaj možete označiti rangiranjem od izrazito negativnog (ocijenom »-3«) pa do izrazito pozitivnog (do ocijene »+3«), pri čemu ocijena »0« označava neutralni utjecaj.

Hvala na sudjelovanju i želimo Vam puno uspjeha u radu!

Scenariji



- 'Bez mjera'
- 'S mjerama' (postojeća regulativa i mjere)
- 'S dodatnim mjerama' (nove mjere za postizanje LED-s cilja)
 - ▣ 2020 (cilj 20-20-20, ili ambicioznije?)
 - ▣ 2050 (cilj EU 80 – 95% smanjenje u odnosu 1990 ??)